

21. Zamiana duchów, pojawienie się trzeciej zjawy – ducha przyszlých święt Bożego Narodzenia.
22. Na giełdzie.
23. U starego Joe.
24. Nad zwłokami opuszczonego starca.
25. W przepelnionym żałobą domu Boba Cratchita.
26. Powrót na giełdę.
27. Na cmentarzu.
28. Obietnica poprawy złożona przez Scrooge'a.
29. Zamówienie indyka dla rodziny Boba Cratchita.
30. Obiad u Freda.
31. Pomoc dla rodziny Cratchitów.

Streszczenie

Rozdział pierwszy: **Duch Marleya**

Przed siedmiu laty **umarł stary Jakub Marley**, wspólnik Ebenezera Scrooge'a, który podpisał akt zgonu. Scrooge był nie tylko jego wspólnikiem, ale także jedynym wykonawcą ostatniej woli zmarłego, jedynym przyjacielem i jedynym żałobnikiem. Pogrzeb jednak nie był dla Scrooge'a dostatecznym powodem, by zrezygnował z prowadzenia interesów tego dnia.

Scrooge po śmierci wspólnika nie poprawił szyldu – na ścianie domu towarowego cały czas wisiał

napis: *Scrooge i Marley*. Czasami niektórzy zwracają się do Ebenezera nazwiskiem wspólnika, nie przeszkadza mu to jednak.

Ebenezer Scrooge jest człowiekiem starym, **bezwzględny wobec innych ludzi**, ostrym, surowym i bezlitosnym.

CECHY SCROOGE'A

Już sam jego wygląd powoduje, że nie budzi zaufania i sympatii. Nawet żebrak nie podchodzi do niego po pieniądze, bo wie od początku, że nic nie dostanie. Scrooge lubi chodzić ulicami miasta i swoją surowością odstręczać innych.

W Wigilię bohater pracuje w biurze. Jest ponury dzień, obfita mgła i silny mróz. Drzwi do swojego gabinetu zostawia otwarte, by obserwować pracownika – kancelistę (pisarza kancelaryjnego) Boba (Roberta) Cratchita i pilnować, by ten nie dorzucił węgla do kominka, pomimo że obaj bardzo marzną.

Scrooge'a odwiedza jego siostrzeniec Fred. Rozmawiają o Bożym Narodzeniu. Starzec mówi, że całe święta to brednie i głupstwo, że uświadamiamy sobie tylko upływ czasu, a Fred nie ma powodu do radości, bo jest biedny. Siostrzeniec odpowiada mu, że powinien się zatem cieszyć, bo jest bardzo bogaty. Zarzuca Scrooge'owi, że wcale nie świętuje Bożego Narodzenia. Zaprasza go na obiad, lecz

Wygląd

- ostry nos;
- pomarszczone policzki;
- zaczerwienione oczy;
- sine, wąskie wargi, na których bardzo rzadko gości uśmiech;
- siwe włosy, wąsy i broda;
- wydatne rysy twarzy, nadające jej wyraz surowości, bezwzględności i chłodu;
- sztywny chód.

Charakter

- ➔ bezwzględny człowiek interesu, nie omija żadnej okazji, by pomnożyć swój majątek, nawet w dniu pogrzebu swego współnika Marleya *obmyślił korzystny interes* (s. 7);
- ➔ nie potrafi smuć się nawet z powodu śmierci swojego współnika, którego zna od bardzo dawna;
- ➔ żyje przeszłością, w oderwaniu od rzeczywistości: nie poprawia szyldu, na którym od lat widnieje nazwa firmy *Scrooge i Marley*, nie przejmuje się, a nawet jest mu wszystko jedno, gdy mylą go ze współnikiem i zwracają się do niego nazwiskiem Jakuba Marleya;
- ➔ z ludźmi postępuje w sposób bezwzględny:
[...] *Scrooge miał silną rękę, gdy szło o interes. Chwytała ona, ścisnęła, ze skóry obdzierała swą ofiarę, nie wypuszczając jej, aż po doszczętnym wyzyskaniu.* (s. 7);

- ➔ jest oschły w kontaktach z innym ludźmi:
Zmiany pogody nie miały wpływu na Scrooge'a. Żadne ciepło nie mogło go ogrzać, żaden mróz bardziej oziębic. (s. 7);
- ➔ jest srogi i bezlitosny:
[...] Największy deszcz, śnieg, grad czy zawie-rucha miały nad nim wyższość pod jednym tyl-ko względem: one często okazywały się szczo-drymi, spadały na świat i ludzi hojnie, dla Scrooge'a zaś takie pojęcia, jak szczodrość lub hojność w ogóle nie istniały. (s. 7-8);
- ➔ chciwy i stary grzesznik (s. 7);
- ➔ pomimo dużego majątku, jest bardzo skąpy, nie wspiera biednych, gdyż twierdzi, że od tego są specjalne przytulki:
[...] nie cieszę się ani nie używam sobie pod-czas świąt Bożego Narodzenia i nie stać mnie na to, abym przyczyniał się do wesołości i uży-wania próżniaków. (s. 12);
- ➔ nie interesuje go los potrzebujących ludzi, ma dość swoich spraw, by tracić czas na zajmowanie się czymś innym;
- ➔ okrutny, twierdzi, że skoro ubodzy ludzie wolą umrzeć, niż prosić o pomoc, to dobrze, gdyż zmniejszą tym samym nadmiar ludności;
- ➔ samotny i skryty;
- ➔ źle traktuje swojego pracownika, każe mu prze-pisywać listy w *posepnej, ciasnej, przypomina-jącej cysternę komórce* (s. 7) i pilnuje, by ten nie

że widma odwiedzą go w przeciągu trzech następnych nocy. Czas zatem zatrzymuje się na tę noc i zyskuje wymiar fantastyczny.

Przestrzeń

Akcja toczy się w wielu miejscach w Londynie, stolicy Anglii, czasami też duchy przenoszą *Sacrooge'a* w odległe zakątki. Przestrzeń, którą wyróżnia się w *Opowieści wigilijnej*, można podzielić na tę z terażniejszości i tę z podróży w czasie.

Na **miejsca obecne w terażniejszości** składają się:

- biuro głównego bohatera – Ebenezera Scrooge'a;
- dom Ebenezera;
- ulice Londynu;
- dom siostrzeńca Freda.

Przestrzeń przywołana w trakcie podróży z duchami to:

PRZESZŁOŚĆ

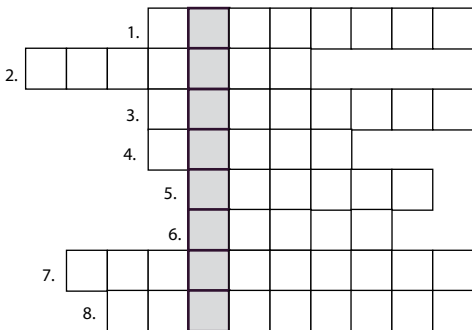
- szkoła, do której chodził mały Ebenezer;
- dom towarowy pana Fezziwiga (tam pracował Scrooge jako młodzieniec);
- dom byłej narzeczonej bohatera, Belle.

Krzyżówki

Krzyżówka nr 2

1. Jedno z miejsc, które Scrooge odwiedził z duchem przyszłych świąt Bożego Narodzenia.
2. Jeden z przedmiotów, które zostały ukradzione z domu Scrooge'a.
3. Nazwisko Boba.
4. Copperfield, bohater jednej z książek Dickensa.
5. Miejsce akcji *Opowieści wigilijnej*.
6. Dar Scrooge'a dla rodziny Boba.
7. Bella dla Scrooge'a.
8. Jeden z motywów obecnych w opowiadaniu.

HASŁO:.....

Co oznacza to słowo?

słowniczek

Epika	jeden z trzech rodzajów literackich. Narrator przedstawia wydarzenia, posługując się opowiadaniem i opisem oraz przytacza dialogi i monologi bohaterów. Świat przedstawiony składa się z czasu i miejsca akcji, postaci i wydarzeń.
Fabula	układ zdarzeń w świecie przedstawionym utworu, powiązanych następstwem w czasie i związkiem przyczynowo-skutkowym. Fabuła może być jednowątkowa (np. w noweli czy tragedii) lub wielowątkowa (w powieści).
Kompozycja	budowa świata przedstawionego utworu, układ i powiązanie jego elementów.
Motyw	podstawowa jednostka świata przedstawionego w utworze, np. zdarzenie, przedmiot, sytuacja, przeżycie.
Narracja	wypowiedź prezentująca świat przedstawiony, czyli czas i miejsce akcji, postaci oraz wydarzenia.
Narrator	fikcyjna osoba mówiąca. Może być ukryta, wszechwiedząca, wypowiada się w 3. osobie. Czasem jest jednym z bohaterów i mówi w 1. osobie.